

Dosarul nr. 21r-710/2019
Judecător: Lilia Lupașco

DECIZIE
În numele Legii

21 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecători:

Igor Mânăscuță și Silvia Gîrbu

Cu participarea

Procurorului:

Valentina Bradu

Avocatului:

Ion Modval

A examinat în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019 potrivit căreia cererea condamnatului **Pascal Stepan** ***** privind aplicarea retroactivității legii penale a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, și -

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.10.2018-28.05.2019;

Instanța de recurs: 28.08.2019-21.10.2019;

Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

CONSTATĂ:

1. La data de 29.10.2018 condamnatul Pascal Stepan ***** a depus cerere în instanța de judecată privind aplicarea art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM.

În motivarea cererii condamnatul a invocat că, la data de 22.06.1998 a fost condamnat de Tribunalul Chișinău în baza art. 88 Cod Penal (în redacția Legii din 24.03.1961) la 15 ani închisoare. La data de 07.12.2005, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost eliberat condiționat înainte de termen pentru comportare exemplară. La data de 03 decembrie 2010, Curtea de Apel l-a condamnat la 8 ani închisoare în baza art. 165 alin. (2), lit. d) Cod Penal al RM și conform art. 85 alin. (1) Cod Penal, i-a fost adăugat 1 an din pedeapsa neexecutată, stabilită prin sentința Tribunalului Chișinău din 22.06.1998, stabilindu-i-se definitiv pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 ani, în penitenciar de tip închis.

Având în vedere faptul că la momentul comiterii infracțiunii din 1998 avea vârsta de 18 ani, consideră că prin prisma art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM urmează a-i fi redusă pedeapsa cu 1/3.

A solicitat reducerea/excluderea termenului de 1 an, care a fost adăugat în Decizia din 03.12.2010 din sentința anterioară din 22.06,1998 emisă de Tribunalul Chișinău.

Suplimentar a indicat că, modificarea aplicată Legea nr. 163 este un temei de umanizare. Statul are dreptul de a pedepsi o persoană, are și dreptul de a aplica legea în sens pozitiv și nu numai negativ. Adăugarea unui an la decizia pe care o execută, este o agravare a situației, dar este un mod de retroactivitate permis de lege.

Consideră că prin Legea nr. 163, prin care a fost introdus la art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM - alin. (3¹), s-a ușurat situația sa în legătură cu pedeapsa anterioară, și în așa caz consideră că este temei de a exclude acel an. Nu este de acord cu sentința Judecătoriei Botanica. Decizia din 03.12.2010 a contestat-o, însă ea a rămas irevocabilă.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 mai 2019* s-a respins ca inadmisibilă cererea condamnatului Pascal Stepan ***** privind aplicarea retroactivității legii penale.

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 mai 2019 a declarat recurs condamnatul Pascal Stepan prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea privind aplicarea retroactivității legii penale.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

-motivarea instanței de judecată precum că statutul de condamnat ar fi un impediment de a fi aplicată retroactivitatea legii penale este o interpretare unipersonală;

-argumentul precum că prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM se aplică doar de instanța de fond la stabilirea pedepsei față de inculpat nu poate fi reținut ca un temei legal;

-soluționarea chestiunii referitor la aplicarea retroactivității legii penale se soluționează cu solicitarea dosarului penal în baza căreia persoana a fost condamnată.

4. La judecarea recursului avocatul Ion Modval și condamnatul Pascal Stepan **au solicitat admiterea** recursului declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019.

4.1. Acuzatorul de stat Valentina Bradu a solicitat respingerea recursului declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019.

4.2. Reprezentantul Penitenciarului nr. 15 Cricova, fiind legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de recurs nu s-a prezentat, iar cu referire la prevederile art. 447 alin. (1) Cod procedură penală, instanța de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa acestuia.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite recursul declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019, cu casarea integrală a încheierii, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată*, reieșind din următoarele considerațiuni.

5.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

5.2. În conformitate cu art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

La judecarea recursului, instanța de recurs a constatat în temeiul art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, în afara temeiurilor invocate și cererile formulate de recurent că la judecarea cauzei în instanța de fond au fost admise erori de drept, care nu sunt susceptibile de a fi reparate în procedura de judecare a recursului, fiind imperativ de a fi casată integral încheierea, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

5.3. Din materialele cauzei, instanța de recurs a constatat că prin sentința Colegiului Penal al Tribunalului Chișinău din 22 iunie 1998, Pascal Stepan ***** a fost condamnat după cum urmează: „Pascal Ștefan ***** de recunoscut vinovat în comiterea crimelor prevăzute de art. art. 218 al. 3, 88 p.p. 2 și 6 și 119 al. 2 Cod Penal. Pascal Ștefan ***** pe art. 218 al. 3 Cod Penal al pedepsei în formă de privațiune de libertate pe un termen de 4 (patru) ani, pe art. 88 p.p. 2 și 6 Cod Penal în formă de privațiune de libertate pe un termen de 15 (cincisprezece) ani și

pe art. 119 al. 2 Cod Penal în formă de privațiune de libertate pe un termen de 3 (trei) ani fără confiscarea averii. În baza art. 39 Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni, prin metoda absolvirii pedepselor mai ușoare de către pedeapsa mai gravă, definitiv a-i numi privațiune de libertate pe un termen de 15 (cincisprezece) ani, fără confiscarea averii, cu ispășirea pedepsei în colonie de corectare prin muncă cu regim înăsprit”.

Potrivit Deciziei Colegiului Penal Curții de Apel al RM din 24.11.1998, a fost respins ca nefondat apelul de către inculpatul Pascal Stepan ***** declarat împotriva sentinței Tribunalului Chișinău din 22 iunie 1998, cu menținerea hotărârii.

Potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.01.1999, a fost respins ca nefondat recursul inculpatului Pascal Stepan ***** declarat împotriva sentinței Tribunalului Chișinău din 22 iunie 1998 și a deciziei Colegiului Penal Curții de Apel al RM din 24.11.1998.

Potrivit sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11.06.2010, Pascal Stepan ***** a fost achitat pe învinuirea adusă în baza art. 165 alin. (2), lit. d) CP al RM, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Potrivit Deciziei Curții de Apel Chișinău din 03.12.2010, a fost admis apelul declarant de către acuzatorul de stat Olga Grosu împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11.06.2010 cu casarea sentinței în privința inculpatului Pascal Stepan *****, după cum urmează: „Pascal Stepan ***** se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2), lit. d) CP al RM și în baza acestei Legi a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Conform art. 85 al. 1 CP al RM, prin cumulul de sentințe la pedeapsa stabilită a-i adăuga parțial o parte din pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința anterioară a Tribunalului Chișinău din 22.06.198 și definitiv a-i stabili pedeapsa lui Pascal Stepan ***** de 9 (nouă) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis”.

Potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2011 a fost declarat inadmisibil recursul declarat de către inculpatul Pascal Stepan ***** și avocatul acestuia Vasile Țurcan împotriva Deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03.12.2010.

Potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2012 a fost declarat inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Vasile Țurcan în interesele condamnatului Pascal Stepan ***** împotriva deciziilor Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03.12.2010 și Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2011, cu menținerea acestora.

Potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2012 a fost declarat inadmisibil recursul în anulare declarat de către condamnatul Pascal Stepan *****

împotriva deciziilor Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03.12.2010, Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2011 și Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2012, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și conținutul este declarat repetat.

5.3.1. La data de 29.10.2018 condamnatul Pascal Stepan ***** a depus cerere în instanța de judecată privind aplicarea retroactivității legii penale, și anume prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM.

5.4. În conformitate cu art. 469 alin. (1), pct. 14) Cod procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: 14) liberarea de pedeapsă sau ușurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art.10 și 10¹ din Codul penal).

Conform art. 470 alin. (1) Cod procedură penală, (1) Chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17¹) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Potrivit art. 471 alin. (1) Cod procedură penală, (1) Chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

5.4.1. În conformitate cu art. 471 alin. (2) Cod procedură penală, temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)–16) și 18) poate servi și cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art.266 alin.(3) din Codul de executare. Pentru aplicarea temeiului prevăzut la art.469 alin.(1) pct.14) poate declara demers și procurorul. *Chestiunea specificată la art.469 alin.(1) pct.14) se va soluționa cu solicitarea dosarului (sau, după caz, a dosarelor) penal în a cărui bază persoana a fost condamnată.*

În speță, instanța de recurs stabilește că prima instanță a examinat cererea condamnatului Pascal Stepan privind aplicarea retroactivității legii penale, în lipsa dosarului penal, în baza căruia aceasta a fost condamnat, deci contrar prevederilor art. 471 alin. (2) Cod procedură penală.

5.4.2. Procedând în asemenea mod, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 469 alin. (1), pct. 14) și art. 471 Cod procedură penală, astfel încât se constată erori judiciare ce se exprimă prin modul și gradul de cercetare, percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, adică există o discordanță între cercetarea materialului cauzei, pe de o parte, și interpretarea și aplicarea prevederilor art. 10, 10/1 Cod Penal, pe de altă parte.

5.4.3. În ceea ce privește argumentele instanței de fond precum că prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM, se aplică de instanța de fond la stabilirea pedepsei penale față de inculpat, or, Pascal Stepan ***** la moment are statut de condamnat și nu de inculpat, Colegiul Penal le apreciază ca nefondate, or, obiectul cererii condamnatului Pascal Stepan – aplicarea retroactivității legii penale constituie chestiune care în conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1), pct. 14) Cod procedură penală, se soluționează la executarea pedepsei, și anume: *liberarea de pedeapsă sau ușurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art.10 și 10¹ din Codul penal)*.

5.4.4. Cu referire la soluția instanței de fond referitor la faptul că cererea depusă de condamnatul Pascal Stepan privind aplicarea retroactivității legii penale urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, Colegiul Penal notează că prima instanță a examinat pe fond cererea condamnatului Pascal Stepan privind aplicarea retroactivității legii penale, și anume prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod Penal al RM, și deci, urma să se pronunțe asupra temeiniciei sau netemeiniciei acesteia, or, soluția de inadmisibilitate pronunțată pe fondul cauzei ar însemna că această cerere a fost declarată cu nerespectarea condițiilor legale ori este declarată de persoana care nu este titularul dreptului exercitat.

5.5. Instanța de recurs atestă că erorile admise de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM, cu remiterea cauzei la rejudecare de către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces, cu solicitarea dosarului penal în a cărui bază persoana a fost condamnată.

6. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. art. 409 alin. (2), 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, Colegiul Penal va admite recursul declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019, cu casarea încheierii integral, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și va dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

7. În conformitate cu art. art. 409 alin. (2), 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. c), 472 CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

D E C I D E:

Recursul declarat de condamnatul Pascal Stepan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019 potrivit căreia cererea condamnatului **Pascal Stepan** ***** privind aplicarea retroactivității legii penale a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, *se admite, casează integral încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2019, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecător:

Igor Mânăscurtă

Judecător:

Silvia Gîrbu